

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE GABROVKA - DOLE

VIZIJA ŠOLE

V varnem okolju skrbimo zase, drug za drugega in za okolje, v katerem živimo, z zaupanjem vase in ostale udeležence se vztrajno učimo, delamo in osebno rastemo.

Sodobno opremljena in urejena šola, strokovno usposobljeni in zaupanja vredni učitelji, strokovni delavci ter vsi ostali zaposleni, ki skrbimo za dobre delovne pogoje v varnem in kulturnem okolju, so odlična osnova za uresničevanje

CILJEV OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA:

- zagotavljanje splošne izobrazbe;
- spodbujanje razvoja na vseh ravneh: telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega, socialnega;
- razvijanja pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnje izobraževanje, vseživljenjsko učenje, za trajnostni razvoj, vključevanje v družbo;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti, narodni identiteti;
- vzgajanje za splošne kulturne in civilizacijske vrednote;
- vzgajanje za spoštovanje, sodelovanje, sprejemanje drugačnosti, strpnost, spoštovanje človekovih pravic;

- razvijanje pismenosti in razgledanosti na vseh področjih, sposobnosti za sporazumevanje in sporočanje v domačem in tujih jezikih;
- razvijanje nadarjenosti, podjetnosti.

Življenje je najvišja vrednota, zato si bomo delavci šole, učenci in starši prizadevali, da bomo naša življenja obogatili in razvijali

VREDNOTE:

- pravičnost in solidarnost,
- strpnost in medsebojno spoštovanje,
- znanje in kritično mišljenje,
- odgovornost (do sebe in drugih, dela in učenja ter do okolja),
- sodelovanje,
- varnost,
- zdravje.

Vzgoja za vrednote je vključena v celotni vzgojno-izobraževalni proces, zajema spoznavanje in razumevanje vrednot v vsakdanjem življenju, spodbujanje k pravilnemu in moralnemu ravnanju ter sprejemanju pravil in omejitev, ki so nujne za življenje v skupnosti.

NAČELA VZGOJNIH DEJAVNOSTI IN VZGOJNEGA DELOVANJA

- Poznamo in upoštevamo pravice, dolžnosti in dogovorjena pravila ter odgovorno ravnamo.
- Se spoštujemo in si pomagamo.

- Aktivno sodelujemo: učenci, starši in zaposleni.
- Probleme sproti rešujemo.
- Skrbimo za zdravje, varnost, imetje in okolje.
- Z osebnim zgledom, usklajenim delovanjem in doslednostjo ustvarjamo pozitivno klimo in kulturo.

V vseh vzgojnih dejavnostih izhajamo iz poznavanja in upoštevanja Konvencije o otrokovih pravicah, ki ne le prepoveduje telesno in psihično kaznovanje, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgoja otrok se začne v družini. S sodelovanjem, izobraževanjem, dogovori in zaupanjem, skrbimo za uresničevanje skupnih ciljev in poenoteno delovanje.

Starši in šola smo dolžni poskrbeti za dobrobit otroka, kar se lahko uresničuje samo s tesnim medsebojnim sodelovanjem in zaupanjem. Starši so odgovorni za redno spremljanje otrokovega šolskega dela, njegovega počutja v šoli ter njegovega vedenja. Učenci, starši in šola smo soodgovorni za otrokov učni in osebni razvoj.

Oblike sodelovanja s starši:

- govorilne ure ter individualni razgovori,
- roditeljski sestanki,
- sodelovanje s strokovnimi delavci šole pri reševanju problemov, ki jih ima njihov otrok,
- predavanja za starše,
- posredovanja predlogov preko razrednega predstavnika v Svet staršev,
- posredovanja predlogov preko predstavnikov staršev v Svet šole,

- sodelovanje z učitelji pri pripravi in izvedbi dni dejavnosti,
- sodelovanje pri pripravi in izvedbi počitniških ustvarjalnih dejavnosti,
- predstavitve staršev pri VI dejavnosti (predstavitev poklica, dejavnosti, vodenje interesne dejavnosti ...),
- priprava in obiskovanje šolskih prireditvev,
- prispevanje materiala za izvedbo dni dejavnosti ali za različne zbiralne akcije,
- aktivno sodelovanje (zbiranje materiala za prireditve Šolskega sklada, odpadnih snovi,...) v korist Šolskega sklada,
- sodelovanje v delovnih skupinah Zdrave šole, za spremljanje kvalitete šolske prehrane ...
- neformalna srečanja (športna srečanja, družabna srečanja, aktivnosti v okviru Zdrave šole...),
- stik preko pisnih, elektronskih in telefonskih sporočil.

V primeru suma nasilja v družini mora šola ravnati v skladu s protokolom za vzgojno-izobraževalne zavode pri obravnavi nasilja v družini (Uradni list RS 16/2008).

PREVENTIVNE DEJAVNOSTI so sestavni del vzgojnega delovanja šole in so opredeljene v LDN, s pomočjo katerih učenci zadovoljujejo osnovne potrebe po:

- varnosti,
- sprejetosti,
- pripadnosti in vključenosti v skupnost,
- po uspešnosti in potrjevanju,
- po svobodi,
- izbiri,
- ustvarjalnosti,

po gibanju in sprostitvi.

Posebno pozornost bomo namenili:

- razvijanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- spoštovanju in upoštevanju različnosti,
- sprotnemu in ustreznemu reševanju problemov,
- izrekanju pohval in razvijanju dobre samopodobe otroka,
- z izvajanjem različnih dejavnosti, kot so:
  - oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in oblikovanje razrednih pravil;
  - aktivno vključevanje učencev v delo oddelčne skupnosti, šolske skupnosti in otroškega parlamenta;
  - medvrstniška pomoč;
  - prostovoljno delo;
  - individualna pomoč učitelja;
  - spodbujanje in razvijanje učenčevih močnih področij ter vključevanje v določene dejavnosti (prevzemanje funkcij in odgovornosti);
  - socialne igre;
  - organiziranje interesnih dejavnosti (različna ustvarjalna področja);
  - izvajanje šolskih projektov;
  - aktivnosti v okviru projekta Zdrave šole;
  - vključevanje staršev v življenje in delo šole (šolski sklad, sodelovanje na počitniških delavnicah, na šolskih prireditvah, zbiralne in očiščevalne akcije, akcije »podarim – dobim«, Zdrava šola ...);

- spremljanje, sprotno odzivanje in reševanje težav (majhno število otrok);
- aktivno vključevanje lokalne skupnosti.

Tematsko usmerjenim vzgojnimi dejavnostmi bomo posvečali pozornost v okviru razrednih skupnosti (razredne ure), šolske skupnosti in šolskega parlamenta, v preventivnih dejavnostih šolskih projektov (ekologija, Zdrava šola, ...), v okviru tematskih dni ter pri interesnih dejavnostih.

Pozorni bomo na:

- zdravje, zdrav način življenja ter pridobivanje zdravih vedenjskih vzorcev,
- razvijanje dobrih medsebojnih odnosov,
- upoštevanje in sprejemanje drugačnosti,
- osveščanje in povečevanje občutljivosti na področju medvrstniškega nasilja in razvijanja ničelne tolerance do nasilja,
- razvijanje veščin nenasilnega reševanja konfliktov,
- odnose med spoloma,
- učenje učenja,
- osveščanje in preprečevanje zlorab in odvisnosti,
- varno uporabo sodobne informacijske in komunikacijske tehnologije (telefon, splet).

Razvijali bomo moralne vrednote, usmerjeni v prevzemanje odgovornosti in kritično vrednotenje lastnega ravnanja ter ravnanja drugih. Spodbujali bomo solidarnost, humanost in pomoč drugim.

SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

Majhnost je naša prednost. Majhno število otrok in precejšnja socialna kontrola zmanjšujeta priložnosti za neprimerna in nezaželena dejanja.

Svetovanje je namenjeno učencem, posredno tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, s šolskim delom in z razvijanjem delovnih navad, z odnosi z vrstniki in odraslimi, razvijanjem samopodobe in odgovornosti.

- Svetovanje poteka v obliki pogovora in ga izvajajo različni strokovni delavci v šoli in po potrebi tudi zunanji sodelavci. Po presoji strokovnega delavca šole se vključi v pogovor tudi starše ali otrokovega zaupnika. Svetovanje vodijo učitelji, razredniki, mentorji, svetovalni delavci, ravnatelj ter svetovalci v zunanjih ustanovah.
- Osebni svetovalni pogovori se izvajajo, ko strokovni delavec šole presodi, da učenec potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, vodenje in svetovanje.
- Šolska mediacija se uporabi kot postopek reševanja problemov oz. konfliktov ob pomoči tretje osebe (učenci za učence, s pomočjo mentorjev).
- Šolska restitucija se uporabi kot metoda poravnave nastale škode, ki jo učenci povzročijo na etičnem, psihološkem, socialnem ali materialnem področju. Vzgojni postopki v smislu restitucije so lahko: povračilo škode v materialnem stanju, povračilo s čiščenjem,

opravljanje koristnega dela, povračilo škode oškodovanemu vrstniku, prevzemanje dodatnih obveznosti, ...

- Učenec ob prekršku prevzame odgovornost za svoje dejanje in se oškodovancu opraviči.
- Vzgojni odziv je vsaka verbalna ali neverbalna reakcija učitelja in je povezana z vedenjem posameznika ali skupine. Z vzgojnim odzivom vplivamo na potek dejavnosti, varno okolje, vedenje učencev in socialno interakcijo. Vzgojni odziv vsebuje učiteljevo navodilo, je za učence obvezujoč in ga morajo upoštevati.

Svetovanje in usmerjanje učencev pomaga učencem, da:

- oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja,
- da učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače delo,
- da spremljajo svoje delo in uspešnost,
- razmišljajo, presojujejo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanja drugih,
- prevzemajo odgovornost za svoja ravnanja,
- se skušajo vživeti v ravnanja drugih,
- razumejo razloge za neprimerno vedenje,
- konstruktivno rešujejo spore in konflikte,
- znajo obvladovati čustveno napetost, stres, strah,
- razvijajo pozitivno samopodobo,
- dosegajo kratkoročne in dolgoročne osebne cilje in cilje, ki jih postavi šola.

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA (samostojen dokument)

- Pravice in odgovornosti učencev ter posledice njihovih kršitev
- Individualizirani vzgojni načrt učenca

Vzgojni ukrepi za kršitve pravil

Vzgojni ukrepi se uporabljajo kot posledica kršitev šolskega reda. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti.

Vzgojni ukrep se izvede na podlagi strokovne odločitve učitelja ali učiteljskega zbora.

Učencu in staršem se pojasnijo razlogi za ukrep in načine, s katerimi bomo preverili učinkovitost le-teh.

V kolikor se ugotovi, da je potrebno izreči vzgojni ukrep, se čimprej (najbolje še isti dan) opravi razgovor (osnovno vzgojno sredstvo) z učencem in njegovimi starši ali učencem in izbranim zaupnikom.

Vzgojni ukrep je za učenca in starše zavezujoč. Vzgojni ukrepi se dokumentirajo v ustrezni šolski dokumentaciji.

Vrste vzgojnih ukrepov:

- pogovor in vpliv na spremembo vedenja,
- pogovor z razrednikom,
- pogovor z zaupnikom,
- pogovor s šolsko svetovalno delavko,
- individualno svetovanje,
- ukinitvev nekaterih pravic (npr. status športnika, prepoved udeležbe dejavnosti),
- povečan nadzor (nad učencem, ko je v šoli, a ni pri pouku),
- zadržanje na razgovoru po pouku (v zvezi z reševanjem problema),
- prepoved uporabe določenih prostorov (npr. računalnica);
- dodatno spremstvo ali izločitev učenca iz skupine – zagotavljanje varnosti in ustreznih pogojev za delo,

- odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka; odvzeti predmet se vrne staršem,
- redni (mesečni, tedenski, dnevni) stiki s starši in spremljanje učenčevega vedenja,
- povračilo škode,
- popravilo dejanja.

Vzgojni opomin

Izrekanje vzgojnih opominov je določeno v Zakonu o osnovni šoli. Izreče se lahko:

- vzgojni opomin za ponavljajoče kršitve,
- vzgojni opomin v primeru ogrožanja zdravja in varnosti,
- prešolanje učenca brez soglasja staršev.

Vzgojni opomin se izreče, ko so izčrpana vsa vzgojna sredstva. Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih, individualiziranih preventivnih, svetovalnih in drugih dejavnosti v povezavi s svetovalnimi zunanji ustanovami (Center za socialno delo, mentalno higienski oddelki, Svetovalni centri ...). V skrajnih primerih gre lahko tudi za premestitev učenca v drug oddelek ali sosednjo šolo, brez soglasja staršev. V teh primerih je potrebno pridobiti mnenje sodelujočih inštitucij.

Postopek izrekanja vzgojnih opominov:

- predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec razredniku,
- vzgojni opomin izreče učiteljski zbor,
- učencu se lahko izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat,

- šola lahko po tretjem izrečenem opominu učenca prešla na sosednjo šolo brez soglasja staršev.

POHVALE IN NAGRADE

Pohvale in nagrade predlagajo:

- razrednik,
- mentor dejavnosti,
- drugi strokovni delavci,
- ravnatelj,
- starši,
- učenci, razredna skupnost.

Pohvale so lahko ustne (pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti) in pisne.

Pohvale/dosežke, ki na poseben način zaznamujejo delo šole, se sproti objavlja na šolski spletni strani in oglasni tabli.

Pisne pohvale

Se podeljujejo ob zaključku leta za:

- prizadevnost, napredek in uspeh na posameznem področju (učno, športno, interesne dejavnosti, šolski projekti ...);
- sodelovalno delo, prispevanje k dobrim medosebnim odnosom in pomoč vrstnikom;
- prizadevnost na področju ohranjanja zdravja in trajnostnega razvoja.

Na podlagi pisnih predlogov in obrazložitvev mentorjev različnih dejavnosti podeli pisno pohvalo razrednik.

Nagrade

Šola podeljuje knjižne nagrade.

Ob zaključku 1. triletja prejmejo knjižno nagrado vsi učenci.

Ob zaključku 2. triletja prejmejo knjižno nagrado najuspešnejši učenci (na učnem področju – povprečna ocena 4,53 oziroma ob izjemnem dosežku na posameznem področju). Predlog razrednika potrdi učiteljski zbor.

Ob zaključku 3. triletja prejmejo knjižno nagrado najuspešnejši učenci (na učnem področju – povprečna ocena 4,53 oziroma ob izjemnem dosežku na posameznem področju). Predlog razrednika potrdi učiteljski zbor.

* Ob zaključku osnovne šole se najuspešnejši učenci vpišejo v Zlato knjigo in Knjigo najboljših dosežkov Občine Litija. Vpis določa pravilnik. Ob vpisu v Zlato knjigo in Knjigo najboljših dosežkov prejmejo učenci priznanja in nagrade, ki jih praviloma podeli župan.

Pisne pohvale podeli razrednik ob podelitvi spričeval.

Knjižne nagrade podeli ravnatelj na zaključni prireditvi.

Učenci, ki so dosegli na tekmovanjih v znanju, spretnostih in športu vidne rezultate oziroma srebrna in zlata priznanja, so javno pohvaljeni na zaključni prireditvi.

Nagrada za sodelovanje pri mladinskem pevskem zboru in sodelovanju na prireditvah: učiteljski zbor nagradi učence z dogodkom ob zaključku šolskega leta (piknik, udeležbo na zborovskem bumu ...).

HIŠNI RED (samostojen dokument)

- Območje šole
- Poslovni čas
- Uporaba šolskega prostora, organizacija nadzora